

Regionkontoret
Hälsa- och sjukvård
Eva Jadeling
Hälsa o sjukvårdsstrateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2024-05-07	RS240479

Regionstyrelsen**Beslutsförslag - Remissvar till betänkandet
Speciallivsmedel till barn inom öppen hälso- och
sjukvård (SOU 2023:71)****Förslag till beslut**

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott föreslår regionstyrelsen att besluta att

- Översända föreliggande remissvar till Regeringskansliet.

Sammanfattning

Region Halland har fått möjlighet att inkomma med remissvar på betänkandet av utredningen om subventionering av speciallivsmedel till barn. Svaret ska ha inkommit till Regeringskansliet senast den 27 juni 2024.

Barn med vissa sjukdomar kan ha svårt att täcka sitt energi- och näringsbehov med vanlig mat och behöver därför särskilda livsmedel för att få rätt näringsinnehåll i sin kost. Barns möjlighet att få köpa livsmedel avsedda för nutritionsbehandling till subventionerat pris författningsreglerades år 1980. Bestämmelserna som reglerar subventionen har i stort sett inte förändrats sedan dess, därför har på regeringens uppdrag genomförts en översyn av den nuvarande regleringen. Betänkandet presenterar förslag till en modernare reglering kring speciallivsmedel för barn.

Förslaget innebär att barnen som har behov av speciallivsmedel inte längre kommer att kunna hämta ut dessa på öppenvårdsapoteken och egenavgiften kommer att höjas vilket kan påverka de socioekonomiskt utsatta familjerna negativt. En positiv förändring för patienterna blir att 16 och 17-åringar kommer att erbjudas subventionerade speciallivsmedel. Konsekvenserna för regionen blir att behöva lösa möjlighet till att patienten får testa en produkt

eller smak innan läkaren beställer den. En kostnadsökning med ungefär 350000 kr/år är att förvänta. Förändringarna kan också medföra att ersättningen inom regionen behöver ses över framöver.

Den sammanvägda bedömningen är att de föreslagna förändringarna som beskrivs i betänkandet kommer att öka tillgängligheten till speciallivsmedel för barn och bidra till en mer jämlik tillgång för barn med olika medicinska behov.

Bakgrund

Region Halland har fått möjlighet att inkomma med remissvar på betänkandet av utredningen om subventionering av speciallivsmedel till barn. Remissvaret beskriver Region Hallands synpunkter till betänkandet. Svaret ska ha inkommit till Regeringskansliet senast den 27 juni 2024.

Barn med vissa sjukdomar kan ha svårt att täcka sitt energi- och näringsbehov med vanlig mat och behöver därför särskilda livsmedel för att få rätt näringsinnehåll i sin kost. Vid andra sjukdomar kan komponenter i den normala kosten framkalla eller förvärra sjukdomen eller sjukdomens symtom. Barn med sådana sjukdomar är i behov av en kost utan dessa komponenter, exempelvis så kallade ”fri från”- livsmedel vid allergier och speciallivsmedel avsedda för patienter med ämnesomsättningssjukdomar.

Barns möjlighet att få köpa livsmedel avsedda för nutritionsbehandling till subventionerat pris författningsreglerades år 1980. Bestämmelserna som reglerar subventionen har i stort sett inte förändrats sedan dess. På regeringens uppdrag har därför en särskild utredare genomfört en översyn av den reglering som avser subvention av speciallivsmedel till barn. Syftet med översynen har varit att modernisera regleringen för att skapa en jämlik och ändamålsenlig tillgång till livsmedel för barn utifrån medicinska behov.

Region Halland har redan för några år sedan haft ett utvecklingsarbete kring förskrivning av speciallivsmedel för barn. Regionfullmäktige har den 28 april 2021 fattat beslut om att förskrivning av speciallivsmedel för barn ska ske ur upphandlat sortiment på samma sätt som för patienter från 16 år, förutom om patienten själv önskar att få sina speciallivsmedel utskrivna på livsmedelsanvisning. Region Halland är också en av de tre regionerna som redan idag erbjuder kontantbidrag till barn med celiaki förutom om patienten själv önskar att få sina glutenfria livsmedel utskrivna på livsmedelsanvisning. (RS201077)

Konsekvensbeskrivning

Förslaget som beskrivs i betänkandet innebär att de barn som har behov av speciallivsmedel inte längre kommer att kunna hämta ut dessa på öppenvårdsapoteken. Livsmedlen kommer i stället endast att tillhandahållas och distribueras i regionernas egen regi eller med hjälp av en eller flera leverantörer som upphandlats av regionerna. Det kommer dock inte att finnas ett förbud för apoteken att fortsätta sälja speciallivsmedel. Apoteken kommer därför förmodligen att fortsätta sälja sådana speciallivsmedel som det finns en efterfrågan på, men då får barnet/dess förmyndare betala fullt pris för produkten.

De möjligheter som finns i dag att testa en produkt eller en smak av en produkt som inte är upphandlad av regionen innan läkaren beställer den utanför gällande avtal kommer eventuellt att bli sämre i takt med att apoteken slutar tillhandahålla dessa produkter. Detta bör emellertid inte vara något som drabbar barnet eftersom det är regionens uppgift att lösa det problemet inom ramen för sitt ansvar för tillhandahållandet av speciallivsmedel.

En annan betydande konsekvens för barnen, eller snarare deras förmyndare, är att egenavgiften kommer att höjas vilket kan drabba de socioekonomiskt utsatta familjerna. Dagens avgift om 120 kronor per inköpstillfälle för högst 90 dagars förbrukning kommer att förändras till en avgift för en månads förbrukning som motsvarar 0,004 prisbasbelopp. Vid användning av 2023 års prisbasbelopp blir avgiften 210 kronor per månad.

För 16-åringar och 17-åringar och för barn med diagnoser som ligger utanför dagens diagnoslista innebär förslaget en positiv förbättring. De framöver kommer att erbjudas subventionerade speciallivsmedel med stöd av samma bestämmelser som de yngre barnen och de barn som har sådana diagnoser som finns på diagnoslistan. Den sammanvägda bedömningen är att förslaget kommer att öka tillgängligheten till speciallivsmedel för barn och bidra till en mer jämlik tillgång för barn med olika medicinska behov.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Region Halland har redan gått över till att distribuera nutritionsprodukter även till barn. Höjning av åldersgränsen från 16 år till 18 år innebär dock en utökning av antal patienter vilket kan få effekt på kostnaderna.

Uppskattningen är att ändringen betyder en kostnadsökning för regionen med

ungefär 560 000 kr/år gällande patienter med celiaki och en ökad intäkt med ungefär 210 000 kr/år gällande de andra patienterna som är i behov av speciallivsmedel, räknat med en egenavgift på 210 kr/patient. Sammanlagt blir kostnadsökningen i så fall ungefär 350 000 kr/år.

Förändringarna kan också medföra att ersättningen inom regionen behöver ses över framöver.

Regionkontoret

Krister Björkegren
Regiondirektör

Martin Engström
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Bilagor

Remiss av betänkandet Speciallivsmedel till barn inom öppen hälso- och sjukvård.

Förslag till remissvar till betänkandet Speciallivsmedel till barn inom öppen hälso- och sjukvård.

Styrelsens/nämndens beslut delges

Driftnämnd Hallands Sjukhus

Driftnämnd Ambulans, diagnostik och hälsa

Driftnämnd Närsjukvården Halland